

طراحی خانه سالمندان با رویکردی نو

آزاده ارمغان^۱، سعید حقیر^۲

^۱ کارشناس ارشد معماری دانشگاه تهران واحد بین الملل کیش

^۲ دانشیار دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

چکیده

رشد، پیشرفت بهداشت، تغذیه و افزایش سن از جمله عواملی هستند که باعث افزایش آمار سالمندان در جهان بوده به طوری که در ایران در مدت چهل سال در فاصله بین پنج بار سرشماری از سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۷۵ رشد جمعیت تقریباً دو برابر شده است و از طرف دیگر سالمندی یک مرحله از زندگی انسان‌هاست که در تمام جوامع این قشر از جامعه دارای ارزش و احترام می‌باشند و از دیگر سو این دوران دارای شرایط و مشکلات خاص خود می‌باشد که عدم توجه به آن‌ها مسائل خاص اجتماعی و فرهنگی را به دنبال خواهد داشت. کمتر از چهار دهه دیگر ایران با بحران سالمندی مواجه می‌شود و این مسئله باید موجب شود که امکاناتی که امروزه برای جوانان که عظیم‌ترین قشر هرم سنی امروز را به خود اختصاص داده‌اند در آینده معادل همین امکانات را برای جوانان امروز که سالمندان آینده هستند بگیریم. محیط زندگی و محل سکونت از مهم‌ترین بخش‌های تشکیل‌دهنده محیط پیرامون انسان‌هاست که با بهره‌گیری تسهیلات معماری و طراحی محیط زندگی را برای چنین افرادی فراهم نمود. هدف از این طرح، پیشنهاد فضاهایی با بالاترین میزان کیفیت زندگی سالمندان و طراحی نوع مسکن مناسب برای سالمندان مقیم خانه‌های سالمندان است. در این راستا، عوامل مؤثر در افزایش کیفیت محیطی سالمندان ساکن خانه سالمندان در جامعه ایران و طراحی مسکن مناسب برای آنان، با کمک گرفتن از ابزار مصاحبه و مشاهدات میدانی، شناسایی و دسته‌بندی گردیده است. سپس به تجزیه و تحلیل اطلاعات دریافتی مبادرت شده و ایده‌های نوینی برای طراحی مسکن سالمندان با رویکرد افزایش کیفیت زندگی در ساکنان ارائه شده است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که از میان عوامل مختلف شناسایی شده مرتبط با رضایتمندی ساکنان از محیط: آموزش پذیری، تجمع پذیری، سهولت دسترسی، قابلیت پیاده‌روی و ورزش، همانندی سرای سالمندان به خانه بیشترین تأثیر را در افزایش رضایت و کیفیت زندگی سالمندان دارد...

واژه‌های کلیدی: طراحی برای سالمندان، ارتقاء کیفیت زندگی سالمندان، امید به زندگی سالمندان.

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، صفحات ۲۰۳-۱۸۲